

Sygn. akt VI GC 156/17

WYROK W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Dnia 26 stycznia 2018 r.

Sąd Okręgowy w Rzeszowie VI Wydział Gospodarczy

w składzie następującym:

Przewodniczący: SSO Anna Harmata

Protokolant: sekr. sądowy Małgorzata Florek

po rozpoznaniu w dniu 17 stycznia 2018 r. w Rzeszowie

na rozprawie

sprawy z powództwa: Przedsiębiorstwa Handlowego (...) Spółki Jawnej w J.

przeciwko: Bank (...) SA w W.

o pozbawienie wykonalności tytułu wykonawczego

I. pozbawia wykonalności tytuł wykonawczy w postaci bankowego tytułu egzekucyjnego nr (...) wystawionego w dniu 26 lipca 2005r. przez Bank (...) SA zaopatrzonego w klauzulę wykonalności postanowieniem Sądu Rejonowego w J. z dnia 20 października 2005r. sygn. akt I Co 885/05 w zakresie:

- pkt 1 t.j. co do kwoty 183 967,40 zł z tytułu Kredytu Płatniczego nr (...) / (...) / KR- (...) z dnia 22 grudnia 2004r.,

- pkt 2 t.j. odsetek umownych naliczonych do dnia 20 lipca 2005r. w kwocie 5 708,26 zł z tytułu Kredytu Płatniczego (...) / (...) / (...) z dnia 22 grudnia 2004r.,

- co do odsetek za zwłokę w wysokości powyżej 69 947,35 zł (słownie: sześćdziesiąt dziewięć tysięcy dziewięćset czterdzieści siedem złotych 35/100)

II. oddala powództwo w pozostałej części,

III. zasądza od pozwanego Bank (...) SA na rzecz powoda Przedsiębiorstwa Handlowego (...) Spółki Jawnej w J. kwotę 7 200 zł (słownie: siedem tysięcy dwieście złotych) tytułem kosztów postępowania,

IV. nakazuje ściągnąć od pozwanego Bank (...) SA na rzecz Skarbu Państwa (Sąd Okręgowy w Rzeszowie) kwotę 9 583 zł (słownie: dziewięć tysięcy pięćset osiemdziesiąt trzy złote) tytułem opłaty od pozwu od której powód był zwolniony.

Sygn. akt VI GC 156/17

UZASADNIENIE

wyroku z dnia 26 stycznia 2018 r.

Pozwem wniesionym w sprawie powód Przedsiębiorstwo Handlowe (...) sp. jawna w J. wniósł o pozbawienie wykonalności tytułu wykonawczego - bankowego tytułu egzekucyjnego nr (...) wystawionego w dniu 26.07.2005 r. przez Bank (...) S.A na kwotę 191 646,86 zł., któremu Sąd Rejonowy w J. sygn. akt I Co 885/05 nadał klauzulę wykonalności dnia 20.10.2005r.

W uzasadnieniu powód wskazał, iż w dniu 22.12.2004 r. zawarł z pozwanym umowę kredytową nr (...), za którą poręczyli A. i M. K.. W dacie 7.06.2005 r. bank wypowiedział umowę kredytową. W dacie 26.07.2005 r. pozwany wystawił dwa bankowe tytuły egzekucyjne, jeden – przedmiot niniejszej sprawy - przeciwko powodowej spółce, drugi przeciwko poręczycielom. W tej dacie wysokość zadłużenia wynosiła 183 967,40 zł. należności głównej, 5 708,26 zł. odsetek umownych, naliczonych odsetek za zwłokę 1 974,20 zł. Bankowemu tytułowi egzekucyjnemu spornemu w sprawie nadano klauzulę wykonalności. Drugiemu z tytułów odmówiono jej nadania przeciwko A. K.. Powód zakwestionował prawidłowość wystawienia tytułu bankowego jednocześnie przeciwko spółce i poręczycielom, nadto kwestionując dopuszczalność wystawienia BTE przeciwko poręczycielom co do zasady. Dalej powód wskazał, że w dniu 11.04.2006 r. zawarł z pozwanym ugodę na okres do 11.07.2010 r. W tej dacie wobec częściowej spłaty kredytu, zadłużenie z tytułu należności głównej wynosiło 158 967,40 zł., odsetek umownych 5708,26 zł., odsetek karnych 15 609,32 zł. , kosztów sądowych 2 472,52 zł. , które zostały objęte ugodą. Należność została podzielana na 51 rat, ustalono odsetki obowiązujące na czas trwania ugody, sposób zaliczania wpłat, wysokość odsetek w przypadku zerwania ugody. Powód podniósł, że była to nowa umowa, która przejmowała zadłużenie kredytu. Powyższe niweczyło BTE, stąd bank winien wypowiedzieć umowę ugody i wystawić nowy BTE. Ostatnia rata z ugody została zapłacona w dacie 8.06.2009 r. Pozwany w październiku 2006 r. złożył dwa wnioski egzekucyjne w oparciu o uprzednio wystawione BTE na tę samą kwotę, domagając się każdorazowo egzekucji zawyżonej należności głównej w wysokości 104 772,36 zł., odsetek, kosztów procesu i kosztów egzekucyjnych. Powód wskazał, że egzekucję prowadzono z emerytury A. K. wobec której nie nadano klauzuli wykonalności. Tymczasem z przesyłanych przez bank sald wynikała niższa kwota zadłużenia z tytułu kredytu, wskazał też na niezgodne rozliczenia komornika. Powód odnośnie BTE nr (...) podniósł ostatecznie, że wypowiedzenie umowy kredytowej postawiło stan zadłużenia w stan wymagalności, wystawiono tytuł egzekucyjny, w ten sposób zobowiązanie uległo zmianie. Następnie wobec ugody doszło do zmiany treści tego zobowiązania, stąd należność nie może być egzekwowana w oparciu o BTE. Ponadto podniósł, że należność główna jak i odsetki uległy przedawnieniu. Utraciły też z uwagi na upływ terminu moc oświadczenia o poddaniu się egzekucji.

W uzupełnieniu pozwu /k. 71/ powód podtrzymał stanowisko i powołał się na dowody z wyciągów bankowych, podniósł, iż bank dwukrotnie bezpodstawnie doliczył do salda kwoty w sposób nie znajdujący oparcia w umowie, a to w okresie od 19.04.2005 r. do 25.04.2005 kwotę 5,75 zł. oraz na datę 7.09.2009 r. kwotę 8 670,91 zł. , jako że w dacie 9.06.2009 r. saldo wynosiło 50 496,14 zł. w dacie 7.09.2009 r. już 59 167,05 zł. Zarzucił, iż bank przedwcześnie wypowiedział umowę kredytu skoro zaległość wynosiła 1 miesiąc.

W odpowiedzi na pozew /k.340/ pozwany uznał powództwo w części w jakiej powód dokonał spłaty t.j. w zakresie kwoty należności głównej 181 998,57 zł. oraz spłaconych w pełni odsetek umownych określonych w pkt 2 BTE nr (...); wniósł o oddalenie powództwa w pozostałej części oraz o obciążenie powoda kosztami postępowania.

W uzasadnieniu pozwany wskazał na spłatę 181 998,57 zł. , nie uznając po stronie powoda nadpłaty, podał że zaległość z tytułu należności głównej wynosi 1 968,83 zł., a z tytułu narosłych do dnia 20.09.2017 r. odsetek w kwocie 76 948,57 zł. Odnosząc się do doliczenia we wrześniu 2009 r. kwoty 8 670,91 zł. wskazał, że wynika ona z korekty wpłat z listopada i grudnia 2007 oraz stycznia 2008 r., zaliczonych błędnie na należność główną , a nie odsetki. Pozwany potwierdził, że suma wyegzekwowanych przez komornika kwot wyniosła 57 497,36 zł. , którą zaliczył na spłatę należności głównej, skutkiem czego do zapłaty pozostała z tej należności do zapłaty kwota 1 968,83 zł. Niezapłacone, a narosłe do dnia 20.09.2017 r. odsetki wynoszą 76 948,57 zł., w której to części nie można pozbawić BTE wykonalności.

Pozwany podniósł wystawienie BTE zgodnie z prawem i zakwestionował zarzut przedawnienia. Wniosek o nadanie klauzuli wykonalności przerwał przedawnienie, nadto umowa ugody nie zmieniała charakteru zobowiązania i nie uniemożliwiała egzekwowania w oparciu dotychczasowy BTE. Ugoda nie naruszyła wykonalności BTE, ale stanowiła jedynie ustalenie zasad dobrowolnej spłaty bez udziału organu egzekucyjnego.

W piśmie procesowym z daty 19.10.2017 r. powód podtrzymał stanowisko w sprawie, zakwestionował dopuszczalność korekty zadłużenia we wrześniu 2009 r., w zakresie odsetek podniósł zarzut przedawnienia jako że BTE wystawiono w 2005 r., do egzekucji doszło dopiero w 2009 r. Zakwestionował zasadność wypowiedzenia umowy kredytu.

Na rozprawie w dniu 17 stycznia 2018 r. strony podtrzymały stanowiska w sprawie. Pozwany wskazał, iż na dzień 15. stycznia 2017r. kwota zadłużenia wynosiła: należność główna - 1 968, 83 zł, odsetki – 77 009, 52 zł , różnica w kwocie odsetek w stosunku do wartości podanej uprzednio wynikała z dalszego naliczania odsetek od kwoty należności głównej w wysokości 1 968, 83 zł za okres od daty wniesienia odpowiedzi na pozew do dnia 15.01.2018r.

Sąd Okręgowy ustalił następujący stan faktyczny:

Powód Przedsiębiorstwo Handlowe (...) sp. jawna i pozwany Bank (...) S.A zawarli w dacie 22.12.2004 r. umowę kredytu płatniczego nr (...) / (...) / (...), za którą poręczyli A. i M. K. na mocy odrębnej umowy poręczenia nr (...). Powód zobowiązał się do spłat w ratach po około 8 000 zł., wskazanych w umowie. Umowa przewidywała odsetki za nieterminowe spłaty w wysokości 150 % w skali roku.

dowody: umowa kredytowa z 22.12.2004 r. k. 18-21, umowa poręczenia z oświadczeniami o poddaniu się egzekucji z 22.12.2004 r. k. 22–25, umowa kredytu rewalwingowego z dnia 13.10.2003 r. k. 372-375, zeznania słuchanej na rozprawie w charakterze pozwanej A. K. ,

Pismem z daty 6.05.2005 r. powód zwrócił się do pozwanego o restrukturyzację kredytu, powołując się na problemy z płynnością z uwagi na zmiany w branży z którą powiązana była inwestycja powoda –w służbie zdrowia oraz niesolidność swojego kontrahenta.

Pismem z daty 7.06.2005 r. pozwany wypowiedział powodowi umowę kredytu z uwagi na brak terminowej obsługi kredytu. Na dzień wypowiedzenia umowy powód zalegał ze spłatą 1,5 raty.

dowody: wypowiedzenie k. 26, pismo powoda z daty 6.05.2005 r. k. 369, zeznania słuchanej na rozprawie w charakterze pozwanej A. K. , okoliczność zaległości w spłacie na dzień wypowiedzenia umowy jako przyznana przez powoda i nie kwestionowana przez pozwanego nie była sporną w sprawie, stąd nie wymagała dowodzenia w myśl. art. 227 kpc i art. 229 kpc.

Pozwany w dacie 26.07.2005 r. wystawił dwa bankowe tytuły egzekucyjne, a to:

1. nr (...) przeciwko powodowej spółce na kwotę:

- kredytu w wysokości 183 967,40 zł. z tytułu kredytu płatniczego nr (...) / (...) / (...) z dnia 22.12.2004 r. ,

- odsetki umowne naliczone wg stopy 1M WIBOR + 8,00 % p.a. do dnia 20.07.2005 r. w kwocie 5 708,26 zł. z tytułu kredytu płatniczego ,

- odsetki za zwłokę naliczane od dnia 21.07.2005 r. do dnia 26.07.2005 r. w kwocie 1 974,20 zł. ;

łącznie 191 649,86 zł.

W tytule wskazano, iż dalsze należne odsetki za zwłokę obciążające dłużnika począwszy od dnia 27.07.2005 r. do dnia zapłaty powinny być obliczone od kwoty kredytu t.j. 183 967,40 zł. w wysokości 150 % odsetek ustawowych rocznie.

2. nr (...) przeciwko A. K. i M. K. jako poręczycielom, o treści w zakresie zadłużenia analogicznej jak w BTE nr (...).

Postanowieniem z dnia 20.10.2005 r. sygn. akt I Co 885/05 Sąd Rejonowy w J. zaopatrzył BTE nr (...) w klauzulę wykonalności w całości, zasądzając koszty postępowania na kwotę 1 236,26 zł.

Postanowieniem z dnia 20.10.2005 r. I Co 886/05 Sąd Rejonowy w J. zaopatrzył BTE nr 274/005 w klauzulę wykonalności przeciwko M. K., oddalając wniosek przeciwko A. K..

dowody: wyciąg z rachunku bankowego k. 27, k. 178, BTE nr (...) k. 28, postanowienie I Co 885/05 k. 29, BTE nr (...) k. 30, postanowienie I Co 886/05 k. 31, zeznania słuchanej na rozprawie w charakterze pozwanej A. K.

W dacie wystawienia w/w BTE należność z tytułu kwoty głównej wynosiła, tak jak to wskazano w BTE 183 967,40 zł.

dowody: wyciąg z rachunku bankowego k. 32, k. 178, wyciągi z rachunków bankowych k. 179-189, pomocniczo zestawienie wpłat sporządzone przez powoda k. 190-192, zeznania słuchanej na rozprawie w charakterze pozwanej A. K.

Powód w okresie po wystawieniu w/w tytułów wykonawczych nadal dokonywał wpłat na poczet w/w kredytu.

W dacie 11.04.2006 r. zadłużenie z tytułu należności głównej wynosiło 158 967,40 zł.

dowody: wyciąg z rachunku bankowego k. 32 , k. 36-45,164, zestawienie wpłat dokonane przez powoda k. 190 -192, zeznania słuchanej na rozprawie w charakterze pozwanej A. K. ,

W dniu 11.04.2006 r. strony zawarły ugodę, w którym strony uznały zadłużenie na dzień jej zawarcia w wysokości :

- a) należności głównej 158 967,40 zł.,
- b) odsetek umownych 5 708,26 zł.,
- c) odsetek karnych 15 609,32 zł.,
- d) kosztów sądowych 2 472,52 zł.

Strony zgodnie oświadczyły, iż uгода nie narusza wykonalności roszczenia, oświadczenia złożone w jej ramach stanowią tylko zgodę banku na nieegzekwowanie zadłużenia drogą egzekucji komorniczej, z zastrzeżeniem, że zgoda na nieegzekwowanie komornicze jest uzależniona od realizacji przez dłużnika postanowień ugody. Spłaty dokonane w ramach ugody stanowią formę dobrowolnej wpłaty w ramach egzekucji bez udziału organu komorniczego. Powód zobowiązał się do spłaty zadłużenia w 51 miesięcznych ratach po 4000 zł., ostatnia 2 576,34 zł. płatne do 11 każdego miesiąca oraz kolejność zaliczania na kolejne tytuły zadłużenia, prowizje , opłaty i koszty , odsetki naliczone do dnia wejścia w życie ugody, odsetki naliczone po dniu ugody, oraz należność główną, która stanowiła ostatnią pozycję (§ 4 i 6).

Umowa miała charakter wyłącznie czasowy i obowiązywała do dnia 11.07.2010 r. Uchybienie w płatności którejkolwiek z wpłat upoważniało bank do wszczęcia egzekucji na podstawie posiadanego bankowego tytułu egzekucyjnego. W takim przypadku następowało doliczenie odsetek za cały okres obowiązywania umowy w wysokości ustawowej. W okresie obowiązywania ugody bank uprawniony był do naliczania odsetek w wysokości 5 % w stosunku rocznym.

dowody: uгода k. 33-35, zestawienie wpłat dokonane przez powoda k. 190 -192, częściowo zeznania słuchanej na rozprawie w charakterze pozwanej A. K. ,

W okresie po zawarciu ugody powód dokonywał wpłat na poczet zadłużenia nią objętego. Wpłaty z maja i czerwca 2006 r. zostały zaliczone na poczet umownych odsetek w łącznej wysokości 5 708,26 zł.

Ostatnia wpłata miała miejsce w dacie 8.06.2009 r.

dowody: wyciągi z rachunku bankowego k. 162-163, k. 118-161, k. 36-45, wyciągi z rachunków bankowych k. 76-189 i zestawienie wpłat dokonane przez powoda k. 190 -192, zeznania słuchanej na rozprawie w charakterze pozwanej A. K. ,

Na datę ostatniej wpłaty z 8.06.2009 r. wysokość zadłużenia z tytułu należności głównej wynosiła 50 496,14 zł.

dowody: wyciąg z rachunku bankowego k. 118, wyciągi z rachunków bankowych k. 76-189 i zestawienie wpłat dokonane przez powoda k. 190 -192, zeznania słuchanej na rozprawie w charakterze pozwanej A. K. ,

W dniu 9.09.2009 r. pozwany zmienił saldo z tytułu należności głównej na kwotę 59 167,05 zł. Niniejsze wynikało z dokonanej przez pozwanego korekty zaliczenia wpłat z daty 16.11.2006 r. 15.12.2006 r. i z daty 16.01.2007 r. w kwocie 4 000 zł. każda. Pozwany zmienił sposób zaliczenia tych wpłat, powiększając pozostałą do zapłaty należność główną o kwotę 8 670,91 zł.

dowody: wyciąg z rachunku bankowego k. 117, wyciągi z rachunków bankowych k. 76-189 i zestawienie wpłat dokonane przez powoda k. 190 -192, zeznania słuchanej na rozprawie w charakterze pozwanej A. K. , metodologia dokonania korekty wskazana przez pozwanego w odpowiedzi na pozew , jako bezsporna nie wymagała dowodzenia.

W dacie 12.10.2009 r. pozwany wniósł o wszczęcie egzekucji w oparciu o obydwa BTE kwoty należności głównej:

- 104 772,36 zł.

- odsetek zgodnie z tytułem wykonawczym,

- kosztów procesowych 1 236,26 zł. i zastępstwa procesowego w egzekucji.

dowody: wnioski egzekucyjne k. 48, 51, zawiadomienie o wszczęciu egzekucji k. 49, zajęcie wierzytelności k. 50, zawiadomienie o wszczęciu egzekucji k. 52, wezwanie k. 53,

Postępowanie w oparciu o BTE nr (...) wydanym przeciwko powódce – spółce jawnej prowadzone było pod sygnaturą KM (...). Kwoty otrzymane od komornika wierzytelności zaliczał na poczet należności głównej. W dacie wszczęcia egzekucji Należność główna wynosiła 50 496,14 zł. i została spłacona w maju 2013 r. Jednak postępowanie egzekucyjne trwało nadal bowiem po spłacie należności głównej dokonano dalszych wpłat.

dowody: wyciągi z rachunku bankowego k. 76-189, zawiadomienie komornika o stanie egzekucji z daty 13.06.2016 r. k. 362-365, zawiadomienie komornika o stanie egzekucji 21.06.2017 r. k. 193 , zestawienie wpłat dokonane przez powoda k. 190 -192, zawiadomienie komornika o stanie egzekucji 21.06.2017 r. k. 193, zawiadomienie komornika o stanie egzekucji z daty 13.06.2016 r. k. 362-365,

Pozwany po dacie wszczęcia egzekucji w toku rozpatrywanej egzekucji prowadzonej na podstawie BTE stanowiącego przedmiot sprawy (nr (...)), ale i innej prowadzonej na podstawie BTE nr (...) lub w jej toku otrzymał łącznie kwotę 57 497,36 zł co zaliczył na należność główną.

Nadpłata więc co do należności głównej wyniosła zatem 7 001,22 zł. (57 497, 36 - 50 496,14 zł).

Natomiast należność z tytułu naliczonych przez pozwanego odsetek za opóźnienie w zapłacie na dzień 20.09.2017 r. wyniosła 76 948,57 zł (pismo k- 341).

co do przyjętej wartości należności głównej – wyjaśnienia w rozważaniach prawnych

wartość otrzymanych kwot tytułem należności głównej została przyznana przez pozwanego (oświadczenie k- 341) i jako niekwestionowana w postępowaniu nie wymagała dowodzenia w myśl art. 227 kpc i art. 229 kpc, nadto znajdowała potwierdzenie w piśmie komornika z dnia 13.06.20016 r. k. 54 -56, i z dnia 21.06.2017 r. k. 193 i wyciągów z rachunków bankowych k. 76-189, pomocniczo zestawienie k. 190-192 ,

wartość odsetek za opóźnienie przyjęto na podstawie stanowiska pozwanego wobec braku wykazania , udowodnienia stanu wartości innej przez powoda , przyjmując spoczywający na nim w tej mierze ciężar dowodu zważywszy na rodzaj powództwa : pozbawienie tytułu wykonalności).

Postanowieniem z dnia 15.09.2017 r. Komornik Sądowy umorzył postępowanie w sprawie KM (...).

dowody: postanowienie z dnia 15.09.2017 r. k. 365-366

Stan faktyczny w niniejszej sprawie Sąd ustalił przede wszystkim na podstawie dokumentów przedłożonych przez strony wraz z pismami procesowymi. Żadna ze stron nie kwestionowała autentyczności wskazanych dowodów, zaś Sąd również nie powziął wątpliwości w tym zakresie. Sąd oparł się m.in. na dowodach z wyciągów z rachunków bankowych sporządzanych przez pozwanego i przesyłanych powodowi, jak też informacji komornika o stanie egzekucji. Pomocniczo jedynie Sąd kierował się dowodem z zestawienia sporządzonego przez stronę powodową, a co do wysokości wpłat i sposobu zaliczenia wpłat, mając na uwadze przy tym, iż dane wskazane w tym zestawieniu znajdowały oparcie w dowodach z wyciągów z rachunków bankowych i informacji komornika. Pozwany danych tych nie zakwestionował. Sąd dał wiarę dowodowi z zeznań pozwanej w części w jakiej znajdowały oparcie w pozostałym materiale dowodowym, mając przy czym na uwadze pomocniczy charakter tego środka dowodowego.

Sąd Okręgowy zważył co następuje:

Zgodnie z art. 840 § 1 pkt 1 k.p.c. dłużnik może w drodze powództwa żądać pozbawienia tytułu wykonawczego wykonalności w całości lub części, jeżeli przeczy zdarzeniom, na których oparto wydanie klauzuli wykonalności, a w szczególności, gdy kwestionuje istnienie obowiązku stwierdzonego tytułem egzekucyjnym niebędącym orzeczeniem sądu.

Powód domagał się pozbawienia wykonalności bankowego tytułu egzekucyjnego zaopatrzonego w klauzulę wykonalności.

Na wstępie wskazać należy, iż w sprawie znajdzie zastosowanie art. 96 oraz 97 ustawy Prawo Bankowe pomimo ich uchylecia z dniem 27 listopada 2015 r. na mocy art. 1 pkt 4 i art. 2 ustawy o zmianie ustawy - Prawo bankowe oraz niektórych innych ustaw^[1] z dnia 25 września 2015 r. (Dz.U. z 2015 r. poz. 1854), a to w zw. z art. 11 powołanej wyżej ustawy, zgodnie z którym

3. Bankowy tytuł egzekucyjny, któremu nadano klauzulę wykonalności na podstawie przepisów dotychczasowych, zachowuje moc tytułu wykonawczego także po dniu wejścia w życie niniejszej ustawy.

Sąd nadając klauzulę wykonalności w oparciu o art. art. 786² kpc nie badał materialnej podstawy do wystawienia tytułu, tj. istnienia ważnej i skutecznej czynności bankowej będącej źródłem zobowiązania, wysokości zobowiązania, jego wymagalności. Okoliczności te podlegają badaniu w ramach powództwa przeciwegzekucyjnego z art. 840 k.p.c. w którym dłużnik może podnieść wszelkie zarzuty materialnoprawne dotyczące wierzytelności banku, w tym co do okoliczności powstałych przed wystawieniem bankowego tytułu egzekucyjnego, przed nadaniem klauzuli wykonalności i po jej nadaniu.

Najdalej idącym zarzutem powoda była **bezpodstawność wypowiedzenia umowy kredytowej**. Zarzut ten nie został podniesiony w pozwie, ale na dalszym etapie postępowania.

Stosownie zaś do art. 843 § 3 kpc w pozwie powód powinien przytoczyć wszystkie zarzuty, jakie w tym czasie mógł zgłosić, pod rygorem utraty prawa korzystania z nich w dalszym postępowaniu.

Powyższe oznacza, iż w sprawie o pozbawienie tytułu wykonawczego wykonalności rozpatrzeniu podlegają jedynie te zarzuty przeciwko prawu objętemu tytułem wykonawczym, które zostaną zgłoszone w pozwie. Zarzuty podniesione na dalszym etapie postępowania mogą stanowić podstawę żądania pozbawienia tytułu wykonawczego wykonalności, pozwu o ile wykazane zostanie że strona nie mogła ich zgłosić w pozwie / I ACa 114/17, wyrok Sądu Apelacyjnego w Szczecinie z dnia 5 lipca 2017 r./, czego powód nie wykazał. Na marginesie zatem można tylko zauważyć, iż zarzut ten nie był zasadnym. Powód przyznał, iż w dacie wypowiedzenia zalegał z zapłatą 1,5 raty kredytowej. Stosownie do art. 75. ustawy Prawo bankowe w brzmieniu z daty wypowiedzenia umowy kredytowej

1. W przypadku niedotrzymania przez kredytobiorcę warunków udzielenia kredytu albo w razie utraty przez kredytobiorcę zdolności kredytowej bank może obniżyć kwotę przyznanego kredytu albo wypowiedzieć umowę kredytu.
2. Termin wypowiedzenia, o którym mowa w ust. 1, o ile strony nie określą w umowie dłuższego terminu, wynosi 30 dni, a w razie zagrożenia upadłością kredytobiorcy - 7 dni.
3. Wypowiedzenie umowy kredytu z powodu utraty przez kredytobiorcę zdolności kredytowej lub zagrożenia jego upadłością nie może nastąpić, jeżeli bank zgodził się na realizację przez kredytobiorcę programu naprawczego.
4. Przepis ust. 3 stosuje się przez cały okres realizacji programu naprawczego, chyba że bank stwierdzi, iż program naprawczy nie jest w sposób należyty realizowany.

Przez pojęcie „niedotrzymanie warunków udzielenia kredytu” (ust. 1) należy rozumieć niedotrzymanie jakichkolwiek warunków (klauzul) umowy kredytowej, a nie tylko jej warunków istotnych. Bez znaczenia jest, czy kredytobiorcy naruszającemu warunki umowy można przypisać winę w tym względzie./ Fojcik-Mastalska Eugenia (red.), Prawo bankowe. Komentarz, wyd. V/. Niezapłacenie raty kredytowej uzasadniało zatem w świetle powyższego wypowiedzenie umowy. Powód nie wykazał, aby przyczyna braku zapłaty leżała po stronie banku. Bank jednocześnie nie miał obowiązku wdrożyć programu naprawczego, stąd niezasadne są zarzuty powoda co do braku odpowiedzi przez bank na jego propozycję restrukturyzacji kredytu.

Powód podniósł także zarzuty co do zdarzeń powstałych po powstaniu BTE, a to zawarcie ugody, spełnienie świadczenia, przedawnienie.

Niezasadnym były argumenty powoda co do zniweczenia zobowiązania objętego BTE z uwagi na ***zawartą ugodę***. Powyższemu Sąd dał już wyraz w uzasadnieniu postanowienia w przedmiocie zabezpieczenia, które to stanowisko podtrzymuje także na obecnym etapie postępowania. Przez ugodę strony czynią sobie wzajemne ustępstwa w zakresie istniejącego między nimi stosunku prawnego w tym celu, aby uchylić niepewność co do roszczeń wynikających z tego stosunku lub zapewnić ich wykonanie albo by uchylić spór istniejący lub mogący powstać./art. 917 kc/. Ugoda nie tworzy nowego stosunku, ale prowadzi do sprecyzowania lub zmiany już istniejącego. Ugoda /art. 917 kc/ co do swej istoty reguluje prawa i obowiązki stron w ramach istniejącego stosunku prawnego, który przez wzajemne ustępstwa zmienia, przekształca, ale nie tworzy nowego stanu prawnego i nie może stanowić całkowicie nowej podstawy ustalonych już uprzednio praw i obowiązków (zob. wyroki SN: z 1 października 2003 r., II CK 92/2002, LexisNexis nr 1931320; postanowienie z 11 marca 2010 r., IV CSK 429/2009, LexisNexis nr 7274673).

Po wystawieniu BTE strony zawarły umowę ugody z dnia 11.04.2006 r., której zakresem objęto zadłużenie dłużnika z w/w umowy kredytowej objętej następnie spornym w sprawie bankowym tytułem egzekucyjnym nr(...) z tytułu którego zadłużenie wynosiło na dzień 158 967,40 zł. tytułem należności głównej, 5 708,26 zł. odsetek umownych, 15 609,32 zł. odsetek karnych, 2 472,52 zł. odsetek sądowych. Dłużnik oświadczył, że uznaje w/w roszczenie. Jednocześnie strony wprost zgodnie oświadczyły, że umowa nie narusza wykonalności roszczenia. Oświadczenia banku stanowią tylko zgodę banku na nieegzekwowanie zadłużenia drogą egzekucji komorniczej, która jest uzależniona od prawidłowej realizacji przez dłużnika postanowień ugody. Spłaty w ramach ugody stanowić miały formę dobrowolnej spłaty w ramach egzekucji bez udziału komornika. Strony rozłożyły całą w/w łączną należność na 51 miesięcznych rat, ich wysokość i termin płatności oraz kolejność zaliczania na kolejne tytuły zadłużenia, prowizje, opłaty i koszty, odsetki naliczone do dnia wejścia w życie ugody, odsetki naliczone po dniu ugody, oraz należność główną, która stanowiła ostatnią pozycję (§ 4 i 6). Co istotne, uchybienie płatności którejkolwiek z rat co do terminu jak i co do wysokości albo naruszenie warunków umowy upoważniało bank do wszczęcia egzekucji na podstawie posiadanego bankowego tytułu egzekucyjnego, którego dotyczyła ugoda. W takim też wypadku miało nastąpić doliczenie odsetek za cały okres obowiązywania ugody t.j. do 11.07.2010 r. w wysokości ustawowej. Doliczenie odsetek ustawowych i dalsze ich naliczanie nastąpić miało, gdy dłużnik nie zapłaci zaległości z umowy albo nie spełni żądanych warunków (§ 9 ugody).

Niezasadnymi były argumenty powoda o zmianie dotychczasowego zobowiązania objętego tytułem egzekucyjnym, co uniemożliwiało jego wykonanie, w związku z zawarciem w/w ugody. Pamiętać należy, że ugoda materialnoprawna może być zawarta pod warunkiem. Strony mogą w umowie ugody uzależnić skuteczność jej postanowień od zdarzenia przyszłego i niepewnego – co na gruncie analizy orzecznictwa i praktyki jest częstym rozwiązaniem (np. że opóźnienie w płatności którejkolwiek z rat powoduje natychmiastową wymagalność całej należności głównej). Jeżeli zdarzenie nie nastąpi, skutki należy oceniać zgodnie z treścią umowy ugody. /Art. 917 KC T. II red. Gutowski 2016, wyd. 1.

Powyższa sytuacja miała miejsce w przedmiotowej sprawie. Strony wyraźnie uzależniły w ugodzie jej skuteczność t.j. m.in. rozłożenia należności na raty oraz powstrzymania się przez wierzyciela od wykorzystania bankowego tytułu egzekucyjnego od jej należytego wykonania przez dłużników. W razie zajścia okoliczności przeciwnej bank upoważniony był do wszczęcia egzekucji z wystawionego już bankowego tytułu egzekucyjnego oraz naliczania odsetek ustawowych. Jak to ustalono w sprawie, ostatnia rata w ramach ugody została zapłacona w dniu 8.06.2009 r., a dług nadal nie był spłacony. Tym samym w świetle powyższego pozwany mógł wszcząć postępowanie egzekucyjne w oparciu o sporny BTE, co też zrobił w październiku 2009 r.

Zasadnym natomiast **był zarzut spełnienia świadczenia**, co doprowadziło do wygaśnięcia zobowiązania co do należności głównej oraz odsetek umownych - już po powstaniu BTE.

Pozwany uznał pozew co do odsetek umownych jak też co do kwoty należności głównej w wysokości 181 998,57 zł.

W ocenie Sądu jednak należność objęta BTE w wysokości 183 967,40 zł. została zapłacona w całości. BTE bowiem obejmowało m.in. kwotę:- należności głównej w wysokości 183 967,40 zł. i - odsetek umownych w wysokości 5 708,26 zł. Po jego wystawieniu powód dokonywał wpłat.

Już z treści ugody z dnia 11.04.2006 r. /k. 33/ jak i dowodu z wyciągu z rachunku bankowego aktualnego na tę datę / k.32, 164/ wynikało, iż należność główna uległa obniżeniu do kwoty 158 967,40 zł.

Po zawarciu ugody powód dokonywał dalszych wpłat, co potwierdzają dowody z wyciągów z rachunków bankowych / k. 118-163/ .

Wpłata z daty 11.05.2006 r. oraz z daty 13.06.2006 r. została zaliczona przez pozwanego na poczet odsetek umownych , objętych spornym BTE w wysokości 5 708,26 zł. /k. 162-163/. Stąd należność tytułem odsetek umownych została zaspokojona. Pozwany uznał pozew w tej części.

Dokonywane po zawarciu ugody wpłaty księgowane były tak na poczet odsetek, innych kosztów jak i należności głównej.

W dacie 11.04.2006r. saldo z tytułu należności głównej wynosiło **50 496,14** zł., co także potwierdza sporządzony przez pozwanego i doręczony powodowi wyciąg z rachunku bankowego /k. 118/.

Jako zasadny Sąd ocenił zarzut powoda co do nieuzasadnionego zwiększenia salda we wrześniu 2009 r. z kwoty 50 496,14 zł., do kwoty 59 167,05 zł. /k. 117/.

Pozwany wskazał, iż przyczyną powyższego była korekta wpłat z 2007 r. i 2008 r. , które ponownie rozliczył. Pozwany dokonując tego nie uzasadnił w sposób precyzyjny i jednoznaczny na jakie odsetki, w jaki sposób wyliczone i z jakich powodów dokonał tej korekty. Wskazać należy, iż wierzyciel już raz zdecydował czy w ramach danego długu chce zaliczyć wpłatę na należności uboczne, czy też na należność główną. Co więcej dał temu wyraz składając oświadczenie o sposobie zarachowania dłużnikowi, bo za takie należy uznać przesłanie dłużnikowi wyciągu z rachunku bankowego ze wskazanym sposobem zarachowania.

Oświadczenie dłużnika ma charakter prawny t.j. czynności prawnej, a nie oświadczenia wiedzy. W konsekwencji podlegać będzie ocenie jak czynność prawna t. j. będzie złożone z chwilą, gdy dojdzie do drugiej strony w taki sposób, że mogła się zapoznać z jego treścią (art. 61 § 1 k.c.). W efekcie też wierzyciel nie może zmienić dowolnie sposobu

zarachowania, skoro złożył już w tym przedmiocie oświadczenie drugiej stronie. Wierzyciel może tylko uchylić się od skutków prawnych tego oświadczenia z powołaniem się na przepisy o wadach oświadczenia woli - art. 82 i n. (podobnie co do skutków zarachowana i braku możliwości zmiany por. wyrok SN z 24 czerwca 2005 r., V CK 806/2004, Lexis.pl nr 1631410).

Z uwagi na powyższe Sąd Okręgowy uznał zarzut powoda co do wysokości należności głównej jako **50 496,14 zł** w dacie 11.04.2006r.

W październiku 2009 r. pozwany wszczął postępowanie egzekucyjne na podstawie (...) - co do kwoty przekraczającej kwotę pozostałą do zapłaty w zakresie należności głównej. W toku tego postępowania , ale również poza nim tj. w innym postępowaniu uzyskała na rzecz w/w wierzytelności głównej kwotę 57 497,36 zł. i zaliczył ją na poczet należności głównej, co znajduje częściowe potwierdzenie w wyciągach bankowych. Wpłaty znajdują też częściowo potwierdzenie w zestawieniach komornika, który jednak, jak to wyjaśnił pozwany na rozprawie inaczej niż pozwany dokonywał zaliczeń. Sąd miał przy tym na uwadze, iż stwierdzenie uzyskania tych kwot w „postępowaniu egzekucyjnym” nie dotyczyło ściśle postępowania egzekucyjnego prowadzonego na podstawie tytułu wykonawczego (BTE nr (...)) skoro egzekucja celem zaspokojenia tego samego roszczenia pozwanego prowadzona była nie tylko wobec powodowej spółki, ale również wspólników, przy czym brak jednoznacznych podstaw dla rozstrzygnięcia w jakim zakresie w toku której egzekucji dana należność została zaspokojona.

Stąd Sąd przyjął jako uiszczoną kwotę 57 497,36 zł., przyznaną przez pozwanego, nie kwestionowaną też przez drugą stronę postępowania, przyznaną również w zakresie dopuszczalnej podstawy dla żądania pozbawienia tytułu wykonawczego wykonalności, w konsekwencji dokonanego co do zasady uznania powództwa przez pozwanego w piśmie z dnia 4.10.2017r.

Zważywszy, iż kwota otrzymana i zaliczona przez powoda na należność główną przekraczała faktyczną zaległość z tego tytułu, Sąd uznał, iż zobowiązanie co do należności głównej wygasło w całości.

Mając na uwadze poczynione dotychczas rozważania co do zaspokojenia należności głównej i odsetek umownych Sąd uwzględnił żądanie pozwu co do należności głównej i odsetek umownych w całości na podstawie art. 840 § 1 pkt 2 kpc.

Jako częściowo niezasadne Sąd ocenił natomiast powództwo w zakresie odsetek z tytułu opóźnienia w zapłacie , karnych.

Odnosząc się w pierwszej kolejności do zarzutu przedawnienia Sąd nie podzielił tego zarzutu mając na uwadze treść ugody z daty 11.04.2006 r. /k. 33 /, w niej to bowiem nastąpiło uznanie roszczenia co do 15 609,32 zł (tytułem odsetek karnych) co przerwało bieg przedawnienia odsetek naliczonych przed datą ugody zgodnie z art. 123 § 1 pkt 2 kpc. Następnie w ugodzie należność ta została skapitalizowana i rozłożona na raty, ustalono nowe terminy płatności, przesunięto termin wymagalności tego roszczenia, wymagalne raty były spłacane do czerwca 2009r. dalsze nie, tak więc odsetki ujęte w ratach ugody , a nie spłacone nosiły termin wymagalności dalszych rat , a to po czerwcu 2009r. , wniosek egzekucyjny został więc wniesiony w październiku 2009r.

Co do odsetek na okres ugody – to strony ustaliły w § 9 ugody, iż dopiero z tą chwilą jej naruszenia (braku spłaty rat) pozwany uprawniony będzie do naliczenia odsetek z tytułu opóźnienia za okres obowiązywania umowy w wysokości ustawowej. Naruszenie nastąpiło w czerwcu 2009r. i wtedy należność z powyższego tytułu powstała i stała się wymagalna.

Strony ugodą ustaliły też że dopiero w razie naruszenia jej postanowień przez powoda, pozwany uprawniony będzie do wszczęcia egzekucji na podstawie posiadanego tytułu, modyfikując przesłanki wymagalności roszczenia oznaczając stan obiektywny, w którym wierzyciel ma prawną możliwość skutecznego zaspokojenia (zrealizowania) przysługującego mu roszczenia o zapłatę odsetek z tytułu opóźnienia, dodając przesłankę będącą nowym zdarzeniem, a to naruszenie warunków ugody przez powoda.

Chwila ta więc w istocie stanowiła zdarzenie, od którego rozpoczynał bieg termin przedawnienia z art. 118 kc, po tym zdarzeniu następowała bowiem dopiero prawna możliwość skutecznego żądania przez wierzyciela spełnienia przez dłużnika świadczenia co do skapitalizowanych już odsetek zawartych w niespłaconych ratach ugody, w tej też dacie stawały się wymagalne odsetki za czas trwania ugody. Konsekwentnie to w tej dacie rozpoczął się bieg terminu trzyletniego przedawnienia z art. 118 kc.

Bieg terminu przedawnienia został przerwany wnioskiem egzekucyjnym z października 2009 r. /art. 123 § 1 pkt 1 kc/.

Stosownie natomiast do art. 124 § 2 kc w razie przerwania przedawnienia przez czynność w postępowaniu przed sądem lub innym organem powołanym do rozpoznawania spraw lub egzekwowania roszczeń danego rodzaju albo przed sądem polubownym albo przez wszczęcie mediacji, przedawnienie nie biegnie na nowo, dopóki postępowanie to nie zostanie zakończone.

Przedawnienie nie biegło zatem w okresie w którym trwało postępowanie egzekucyjne dotyczące m.in. niewyegzekwowanej nadal kwoty odsetek. W niniejszej sprawie postępowanie egzekucyjne prowadzone w oparciu sporny w sprawie tytuł wykonawczy zostało umorzone z uwagi na bezskuteczność egzekucji na podstawie art. 824 § 1 pkt 3 kpc postanowieniem z daty 15.09.2017 r. i z tą datą dopiero bieg terminu przedawnienia odsetek rozpoczął bieg na nowo.

Odnosząc się więc do dalszych podstaw dla żądania pozbawienia wykonalności tytułu wykonawczego w zakresie odsetek to Sąd podziela jednolite stanowisko orzecznictwa zgodnie z którym, nie jest trafny pogląd, że obecnie obowiązujący przepis art. 840 § 1 pkt 2 KPC zmienia ciężar dowodu i przerzuca na pozwanego obowiązek wykazania, że tytuł wykonawczy w dalszym ciągu obowiązuje /I ACa 1116/12 - wyrok SA Łódź z dnia 27-05-2013/. Dłużnik, który przeczy zdarzeniom, na których oparto wydanie klauzuli wykonalności powinien wskazać jakie zdarzenia kwestionuje oraz przedstawić stosowne dowody na tę okoliczność. Reguła ta ma zastosowanie także w przypadku kwestionowania przez dłużnika istnienia obowiązku stwierdzonego tytułem egzekucyjnym niebędącym orzeczeniem sądu. Fakt, że tytuł egzekucyjny nie korzysta z powagi rzeczy osądzonej, pozostaje bez wpływu na rozkład ciężaru dowodu istnienia podstawy powództwa opozycyjnego określonej w art. 840 § 1 pkt 1 i 2 k.p.c. Ma jedynie takie znaczenie, że dłużnik może powoływać się nie tylko na zdarzenia mające miejsce po powstaniu tytułu egzekucyjnego, ale także na zdarzenia poprzedzające jego wydanie. /wyrok SA w Białymstoku z dnia 15.03.2013 r. I ACa 917/12 /.

Powyższe dotyczy także zarzutów dotyczących BTE oraz banku co do wierzytelności związanej z udzielonym kredytem. Brak ograniczenia w możliwości odwoływania się do materialnoprawnej podstawy wierzytelności stwierdzonej tytułem wykonawczym, w postępowaniu zainicjowanym na podstawie art. 840 § 1 kpc nie oznacza bynajmniej, że w sytuacji podniesionych zarzutów ciężar wykazania istnienia wierzytelności przechodzi na stronę pozwaną. **To strona powodowa powinna wykazać, że wierzytelność stwierdzona bankowym tytułem wykonawczym nie istnieje** /wyrok Sądu Apelacyjnego w Krakowie - I Wydział Cywilny z dnia 30 stycznia 2015 r. I ACa 1454/14/.

W realiach niniejszej pozwany wskazał, iż na dzień 20.09. 2017r. należność odsetkowa to kwota 76 948, 57 zł (k-341), odnosząc się do powyższego powódka jedynie wskazała, iż nie wykazał on niniejszego, bezpodstawnie próbując przenieść ciężar wykazania istnienia i wysokości wierzytelności stwierdzonej tytułem wykonawczym na stronę pozwaną. Powód wprawdzie zarzucał w tym zakresie wcześniejszą spłatę kredytu, niezasadną korektę z września 2016 r. czy też ustalenia ugody co do niższej stawki odsetek za czas obowiązywania ugody, ale jednocześnie w żaden sposób nie wskazał czy i w jakim zakresie w związku z tym należność odsetkowa została zawyżona, nie przedstawił w tym zakresie żadnych wyliczeń, nie zawnioskował też na tę okoliczność opinii biegłego pomimo niewątpliwie skomplikowalności tego typu weryfikacji. Skoro powód podnosił, iż w związku z powyższymi okolicznościami należność odsetkowa winna być niższa, to winien to wykazać. Skoro tego nie wykazał, to on ponosi konsekwencje niewykazania wartości pozostałej do wyegzekwowania należności z tytułu odsetek co do zasady.

Sąd nie dysponował wiadomościami specjalnymi w zakresie umiejętności przeliczenia przedmiotowych odsetek, w jego ocenie zebrany w sprawie materiał dowodowy dał podstawy tylko do pewnej weryfikacji żądanego roszczenia odsetkowego, a to w oparciu o poczynione ustalenia.

Sąd uwzględnił mianowicie okoliczność, iż po stronie powoda była nadpłata. Skoro bowiem jak ustalili do zapłaty na dzień 24.09.2009r. pozostawała kwota 50 496, 14 zł należności głównej, a po tej dacie nastąpiła wpłata z tego tytułu w wysokości – 57 497, 36 zł (jak wskazał pozwany) to należało uznać, iż wpłatami tymi została pokryta nie tylko należność główna, ale również odsetkowa w wartości nadpłaty (57 497, 36 – 50 496, 14 = 7 001,22 zł.) tym samym Sąd obniżył kwotę aktualnego roszczenia odsetkowego do kwoty 69 947,36 zł. (76 948,57 zł - 7 001,22 zł). Sąd nie uwzględnił też dalszych naliczanych przez pozwanego odsetek skoro bowiem te naliczane zostały od należności głównej za okres od daty wniesienia odpowiedzi na pozew do 15.01.2018r. a w dacie 4.10.2017r. (data wniesienia pozwu) należność główna była zaspokojona, to nie mogły od niej być naliczane odsetki.

Mając na uwadze powyższe Sąd orzekł jak w pkt I wyroku na podstawie art. 840 § 1 kpc, oddalając powództwo w pozostałym zakresie co do kwoty 69 947,36 zł. tytułem odsetek za opóźnienie w zapłacie, a co do czego orzeczono jak w pkt II wyroku.

W przedmiocie kosztów postępowania na które po stronie powoda złożyły się koszty zastępstwa procesowego /§ 2 pkt 6 Rozp. Min. Spraw. z dnia 22.10.2015 r. w sprawie opłat za czynności radców prawnych w brzmieniu obowiązującym w dacie wniesienia pozwu, a to z uwagi na § 2 Rozp. Min. Spraw. z dnia 3.10.2016 r. zmieniającego rozporządzenie w sprawie opłat za czynności radców prawnych/ Sąd orzekł jak w pkt III na podstawie art. 98 kpc mając na uwadze, iż powód jako wartość przedmiotu sporu (niekwestionowaną przez pozwanego) określił wartość kwoty na którą wystawiony został bankowy tytuł egzekucyjny, a to 191 646, 86 zł. Na niniejszą kwotę składały się więc: 183 967,40 zł tytułem należności głównej, 5 708,26 zł tytułem odsetek umownych, 1974,20 zł tytułem odsetek za zwłokę. Co do kwoty 183 967,40 zł i 5 708,26 zł Sąd uwzględnił powództwo. Uwzględnił je również co do odsetek za zwłokę w kwocie powyżej kwoty określonej cyfrowo w tytule. Sąd wziął pod uwagę również, iż dopiero wytoczenie powództwa, spowodowało, iż pozwany dokonał korekty wysokości egzekwowanej już w oparciu o sporny tytuł należności, a zważywszy na rodzaj zgłoszonego roszczenia (o pozbawienie tytułu wykonalności) wytoczenie powództwa było konieczne. Pozwany bowiem doprowadził do sytuacji, gdzie skierował do egzekucji w dacie 24.09.2009r. tytuł na kwotę samej tylko należności głównej 104 7721, 36 zł z naliczonymi odsetkami i kosztami, przy istniejącej w tym czasie według niego samego należności głównej w kwocie 59 167, 05 zł. Stąd w ocenie Sądu biorąc pod uwagę konieczność uzyskania rozstrzygnięcia sądowego dla pozbawienia wykonalności tytułu brak było w sprawie zastosowania art. 101 kpc. W pkt IV Sąd orzekł na podstawie art. 113 uksc obciążając pozwanego według zasad obowiązujących przy zwrocie kosztów procesu kosztami opłaty sądowej, od której ponoszenia powód został zwolniony.

ZARZĄDZENIE

1. (...)

2. (...)